

**Plan for praktiske studier -
inkludert gruppeoppgave
Forbedring og samhandling
SYP225**

Bachelor Sykepleie

Student: _____

Kull: _____

Grimstad/Kristiansand: _____

Praksissted: _____

Tidsrom: _____

Forbehold om at feil og endringer kan forekomme.

Emneansvarlig Grimstad: Hafdis Helgadóttir

Emneansvarlig Kristiansand: Marie Aaslie Reiráskag

21.02.2024

Innhold

1.0 Innledning.....	1
1.1 Organisering av praksisemnet	1
2.0 Læringsutbytter	2
3.0 Plan for praktiske studier	3
4.0 Gruppeoppgave	5
5.0 Veiledning og vurdering.....	7
5.1 Tilstedeværelse	7

1.0 Innledning

Forbedring og samhandling – SYP225, er et 5 studiepoengs praksisemne som strekker seg over fire uker i 2. studieår i bachelorprogrammet i sykepleie. Før oppmøte på praksisstedene har studentene en oppstartsdag på campus med undervisning i tilknytning til de mest sentrale innholdskomponentene i emnet. Videre i praksisstudiene vil studentene vil få nye erfaringer fra praksisfeltet, få innblikk i nye deler av helsetjenesten, få større innsikt i det indirekte pasientrettede arbeidet, samt få større forståelse for hvordan vi organiserer oss og samhandler med hverandre.

I SYP225 er innholdet rettet mot:

- Forbedring, pasientsikkerhet, kvalitet og risikofaktorer i helsetjenesten
- Tverrfaglig samhandling og helhetlig behandlingsforløp
- Helse- og velferdssystemet (lover, regelverk og veiledere)
- Kommunikasjon, veiledning og undervisning av/med pasienter, pårørende, kollegaer og studenter

Den kliniske hverdagen i helsetjenestene er kompleks. Samhandling på individ- og systemnivå krever god samhandlingskompetanse, og pasientforløp må koordineres for at kvaliteten skal bli god. Sykepleiere må derfor ha kunnskap om helse- og velferdssystemet, tverrfaglig samarbeid og helhetlige behandlingsforløp, og kunne bruke kommunikasjon, veiledning og undervisning på ulike måter på ulike nivåer i denne kompleksiteten. Målet er pasientsikker sykepleie og kvalitet i alle ledd.

1.1 Organisering av praksisemnet

SYP225 er en veiledet praksisperiode. Studentene har en eller flere kontaktpersoner på sitt praksissted, som er deres praksisveileder gjennom den daglige samhandlingen og aktiviteter som gjøres. Studentene veiledes individuelt eller gruppevis. Det anbefales en oppstartsamtale første dag i praksis hvor student(er) og praksisveileder/kontaktperson avklarer forventninger til hverandre og eventuelt legger en plan for praksisukene. I avslutningen av praksisperioden gjennomføres en sluttsamtale mellom student(er) og praksisveileder/kontaktperson. Se kap. 5.0.

Underveis i praksisperioden arbeider studentene med en gruppeoppgave. I den innledende fasen av gruppearbeidet skal hver enkelt student gjennomføre en kartlegging av et pasient-/brukerforløp de har kjennskap til ved praksisstedet. Studentene bør derfor være involvert i klinisk- eller pasient-/brukernær oppfølging over tid ved praksisstedet, f.eks. ved å ha primæroppfølging for en eller flere pasienter/brukere. Se kap. 4.0 for nærmere beskrivelse av gruppeoppgaven. På praksisperiodens siste dag legger gruppene frem gruppearbeidet for hverandre og lærer på seminar på campus.

Lærer fra UiA treffer studentene gruppevis og eventuelt kontaktperson/praksisveileder en gang i løpet av praksisperioden (praksisbesøk). Fokus for praksisbesøket/gruppesamlingen er studentenes praksiserfaringer og eventuelt veiledning på gruppeoppgaven og det muntlige fremlegget. Lengden på gruppemøtet vil variere i tid avhengig av antall studenter.

2.0 Læringsutbytter

Kunnskaper

- Har kunnskap om kvalitet og pasientsikkerhet innenfor nivåene i helsetjenesten
- Kjenner risikofaktorer i helsetjenesten og prinsipper og tiltak for å redusere pasientskader

Ferdigheter

- Kan anvende oppdatert kunnskap om helse- og velferdssystemet, lover, regelverk og veiledere i sin tjenesteutøvelse
- Kan anvende faglig kunnskap for å initiere og bidra til tverrfaglig, tverrprofesjonell og tverrsektoriell samhandling for å sikre et koordinert, helhetlig og sammenhengende behandlingsforløp på tvers av virksomheter og nivåer
- Kan anvende relasjons- kommunikasjons- og veiledningskompetanse i møte med brukere, pasienter og pårørende
- Kan identifisere og vurdere risikofaktorer knyttet til individ, system og miljø, samt dokumentere og systematisk følge opp dette, deriblant iverksette relevante tiltak
- Kan anvende kunnskap om lærings- mestrings- og endringsprosesser i veiledning og undervisning av pasienter og pårørende, studenter og relevant personell

Generell kompetanse

- Kan planlegge og gjennomføre målrettede tiltak for å redusere uønskede hendelser og variasjon i helsetjenesten
- Kan planlegge og gjennomføre tiltak som sikrer trygg overføring av pasienter mellom ulike enheter og nivåer i helsetjenesten

3.0 Plan for praktiske studier

Forbedring, pasientsikkerhet, kvalitet og risikoområder	
Forslag til læringsaktiviteter	Forslag til studiespørsmål/refleksjon
<ul style="list-style-type: none"> ○ Delta i registrering og/eller gjennomgang av avviksmeldinger ○ Bli kjent med Pasientsikkerhetsprogrammet «I trygge hender 24-7» ○ Ta for deg en pasient på ditt praksissted og kartlegg mulige forbedringsområder. Du kan f.eks. bruke «Pasientsikkerhetsprogrammet 24/4» som hjelp til å finne aktuelle forbedringsområder. Foreslå relevante tiltak som ivaretar pasientsikkerhet ○ Ta for deg et risikoområde og kartlegg hva som hemmer og hva som fremmer pasientskader på ditt praksissted, og kom med forslag til relevante tiltak ○ Bli kjent med hvordan det jobbes systematisk med pasientsikkerhet på ditt praksissted ○ Bli kjent med hvordan det jobbes med forbedringsprosesser/endringsprosesser på praksisstedet	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hvilke retningslinjer har praksisstedet for registrering og håndtering av avvik/uønskede hendelser? ○ Hvordan kan nasjonale dokumenter, programmer og veiledere brukes inn mot din praksisplass, for eksempel stortingsmelding om kvalitet og pasientsikkerhet, Nasjonal veileder fra Helsedirektoratet m.m.? ○ Hvilke lokale retningslinjer eller prosedyrer for pasientsikkerhet og kvalitet brukes på ditt praksissted? ○ Hvordan er kvalitet, pasientsikkerhet og pasientskader regulert i lovverket? ○ Hvordan jobbes det med kvalitetsforbedring på ditt praksissted? Er det noen som er ansvarlig for kvalitetsforbedring? ○ Reflekter over hvordan du ivaretar pasientsikkerheten i daglige pasientrelaterte arbeidsoppgaver som sykepleier ○ Reflekter over hvordan systemet/tjenesteyter ivaretar muligheten for å utøve pasientsikker sykepleie

Tverrfaglighet, samhandling og helhetlig behandlingsforløp	
Forslag til læringsaktiviteter	Forslag til studiespørsmål/refleksjon
<ul style="list-style-type: none"> ○ Delta i dokumentasjon/PLO-meldinger mellom ulike deler og nivåer av helsetjenesten ○ Kartlegg relevante samarbeidspartnere for ditt praksissted <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hospiter hos samarbeidende partner? ○ Delta i ulike tverrfaglige aktiviteter ○ Delta ved overføring av pasient, enten <i>til</i> din avdeling eller <i>fra</i> din avdeling <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kartlegg hva som ble gjort riktig/bra i pasientoverføringen, og hva som kunne vært gjort bedre ○ Bli kjent med hvordan praksisstedet tilrettelegger for tverrfaglig samarbeid 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hvordan organiseres din avdeling? ○ Hvilke andre deler av helsetjenesten samarbeider din avdeling med? ○ Hvilken rolle har sykepleier i overføring av pasient mellom ulike deler og nivåer av helsetjenesten? ○ Hvilken informasjon er viktig ved overføring av pasient og hvem trenger informasjon? ○ Hvordan ser jeg at systemet legger opp til at ulike tverrfaglige etater skal samarbeide for brukerens beste?

Kommunikasjon, veiledning og undervisning	
Forslag til læringsaktiviteter	Forslag til studiespørsmål/refleksjon
<ul style="list-style-type: none"> ○ Planlegg og gjennomfør informasjon, veiledning eller undervisning til pasient og/eller pårørende ○ Planlegg og gjennomfør faglig presentasjon for medstudent(er) eller ansatte på praksisstedet (eksempelvis selvvalgt tema for gruppeoppgaven, kartlegging eller fordypning som er gjort underveis i praksis, eller annet) ○ Bli kjent med hvordan brukermedvirkning er satt i system på ditt praksissted 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hva er mine styrker og svakheter i kommunikasjonen og/eller relasjonen med pasient og pårørende ○ Hvordan kommuniserer jeg for at brukere skal oppleve mestring i egen situasjon? ○ Hvordan har systemet/tjenesten lagt opp til at brukere skal oppleve mestring i egen hverdag? ○ Hva kan jeg gjøre for å tenke endring og/eller gjøre enkle forbedringstiltak på systemnivå og individnivå?

4.0 Gruppeoppgave

I praksisperioden skal studentene arbeide med en gruppeoppgave. Gruppene dannes av lærer. Studenter som utgjør en gruppe må ha samme lærer, men kan ha praksis i ulike deler av helsetjenestene. Gruppen arbeider jevnlig med gruppeoppgaven og organiserer samarbeidet selv.

Hensikt:

Studentene styrker sin evne til å tenke gjennom og bli bevisst sine kunnskaper, erfaringer og kompetanse med tanke på:

- Forbedring, pasientsikkerhet, kvalitet og risikofaktorer i helsetjenesten
- Tverrfaglig samhandling og helhetlig behandlingsforløp
- Helse- og velferdssystemet (lover, regelverk og veiledere)
- Kommunikasjon, veiledning og undervisning av/med pasienter, pårørende, kollegaer og studenter

Innhold:

Gruppeoppgaven har tre hoveddeler. Del en og to bør gjennomføres i første halvdel av praksis:

1. Hver student utarbeider en kartlegging av et forbedringsområde.
2. Identifisering av felles tema for gruppeoppgaven. Studentene lager flytskjema i felleskap.
3. Gruppen arbeider videre med forbedringsområde, og presenterer gruppeoppgaven på seminar.

Del 1:

Dette er den innledende fasen av gruppearbeidet og skal lede frem til ulike forslag til tema for gruppeoppgaven. Hver student i gruppen skal kartlegge mulige forbedringsområder for pasient-/brukerforløp de har kjennskap til ved praksisstedet. Dette kan rette seg mot forløp på tvers av flere enheter eller organisasjoner, eller mer detaljerte forløp som for eksempel arbeid med mottak av pasient og individuell plan, medikamenthåndtering, behandlingsmøte, morgenstell, besøk til dagsenter eller innhenting av informert samtykke. Studentene anbefales å bruke «Pasientsikkerhetsprogrammet 24/7» som forslag til forbedringsområder.

Det anbefales å gjennomgå følgende pensumlitteratur før oppstart av arbeid med gruppeoppgaven:

Folkehelseinstituttet, 2019, Flytskjema.

<https://www.helsebiblioteket.no/innhold/artikler/kvalitetsforbedring/kvalitetsforbedring#oversikt-over-metoder-og-verktoy-verktoy-for-kartlegging-flytskjema-copy>

- Se gjerne filmen i slutten av artikkelen.

I trygge hender 24-7, 2018, Forbedringsguiden.

- Forbedringskunnskap, s. 4-12
- Verktøy 4: Flytskjema – Prosesskartlegging, s. 56-58

(Forbedringsguiden kan lastes ned her: <https://www.itryggehender24-7.no/kvalitetsforbedring/forbedringsarbeid/her-kan-du-laste-ned-forbedringsguiden>)

Del 2:

Denne delen av gruppearbeidet skal lede frem til et felles tema for gruppeoppgaven. Hver student presenterer sin kartlegging (se del 1) og forslag til forbedringsområde i et gruppemøte som studentene organiserer selv. De ulike forslagene danner utgangspunkt for endelig valg av felles forbedringsområde for gruppeoppgaven, innen ett eller flere av følgende tema:

- Forbedring, pasientsikkerhet, kvalitet, og risikofaktorer i helsetjenesten
- Tverrfaglig samhandling og helhetlig behandlingsforløp
- Helse- og velferdssystemet (lover, regelverk og veiledere)
- Kommunikasjon, veiledning og undervisning av/med pasienter, pårørende, kollegaer og studenter.

Med utgangspunkt i felles forbedringsområde skal gruppen lage et flytskjema. Flytskjema kan lages på ulike måter, for eksempel med gule lapper organisert på en vegg, ved å skissere på et ark eller digitalt i Word, Excel eller PowerPoint.

Del 3:

I denne delen samarbeider studentgruppen om å belyse tema på bakgrunn av:

- Erfaringer fra egen(e) praksisplass(er)
- Relevant obligatorisk pensum
- En vitenskapelig artikkel
- Annen selvvalgt litteratur

Gruppesamarbeidet skal resultere i en felles presentasjon med litteraturliste som presenteres muntlig på seminar siste praksisdag.

Rammer:

- Gruppestørrelse: Ca. 2 - 6 studenter pr. gruppe
- I løpet av første del av praksis bør gruppemedlemmene ha presentert utkast til forslag til forbedringsområde for hverandre
- Gruppen arbeider jevnlig med gruppeoppgaven og organiserer samarbeidet selv
- Forslag til forbedringsområde sendes til praksislærer før avtalt møte med lærer
- Gruppen utarbeider en presentasjon som legges fram i fellesskap på seminar på campus, siste dag av praksisperioden
- Gruppen utarbeider et utkast til presentasjon med litteraturliste som sendes til praksislærer. Lærer gir nærmere beskjed om frist og innleveringsmåte
- Gruppen beregner 15 - 30 min presentasjon inkludert tid til spørsmål fra medstudenter og praksislærer (lengden på presentasjonen avhenger av antall gruppedeltakere)
- Alle studenter skal være delaktige i gruppearbeidet og under fremlegget

Kriterier for godkjenning:

Gruppeoppgaven blir vurdert til godkjent/ikke godkjent ut fra hensikt, innhold og rammer for følgende kriterier:

- Alle gruppemedlemmene har bidratt med forslag til forbedringsområde
- Tema for gruppeoppgaven er innlevert til praksislærer før avtalt møte med lærer
- Utkast til presentasjon med litteraturliste er innlevert til praksislærer innen fristen
- Gruppen har utarbeidet en presentasjon som legges fram i fellesskap for medstudenter og lærer
- Alle studenter har vært delaktige i gruppearbeidet og under fremlegget

5.0 Veiledning og vurdering

Studenter og praksisveileder/kontaktperson gjennomfører i avslutningen av praksisperioden en sluttsamtale. Sluttsamtalen kan gjennomføres individuelt eller i grupper. Det forventes at studenten forbereder seg til samtalen ved å bruke *Plan for praktiske studier* (kap. 3.0) slik at det kan danne grunnlag for sluttsamtalen. Studenten skal medbringe *Vurdering av praktiske studier Samhandlingspraksis SYP225* til sluttsamtalen.

Den individuelle vurderingen baseres på oppnåelse av læringsutbyttene og tilstrekkelig tilstedeværelse i praksis.

5.1 Tilstedeværelse

For å få bestått praksisperioden må studenten ha en tilstedeværelse på 90 %.

Studentene skal i utgangspunktet ha dagvakt de dagene som fremkommer av timeplanen. Dersom forholdene tilsier det, kan enkelte kveldsvakter være aktuelt. Studentene avtaler eventuelle endringer i turnus med praksisveileder/praksissted og orienterer praksislærer.

Tilstedeværelsesskjema skal brukes og signeres av praksisveileder/kontaktperson hver dag studenten er i praksis. **Det er studentens ansvar å ha skjema tilgjengelig for underskrift.** Studenten skal ta med seg tilstedeværelsesskjema til lærer siste dag i praksis, som er seminardag på skolen.

Lærer på UiA er ansvarlig for endelig godkjenning.